

0406

BREZPLAČNO!

Ne preglejte vsite karte!

PRVA POMOČ V NEZGODAH

Ponatis prepovedan — Vse pravice pridržane

110406

BREZPLAČNO!

PRVA POMOČ V NEZGODAH

Ponatis prepovedan — Vse pravice pridržane

Kazalo.

	Stran		Stran
Alkoholizem	34	Nosilna vreča	62
Bardella	8	Nosilnica	62
Bolnikov prenos	62	Nosilni stol	62
Dihanje umetno	30	Nosno krvavenje	7
Epilepsija (pada- vica)	38	Obešenje	32
Histeričnost	42	Obveze	50
Kačji pik	48	„ frača	58
Kap na možgane	36	„ glavna (šapelj)	56
Kolike	40	„ mitella	58
Kosti zlomljene	23	„ okrožni povoj	50
Krčna žila krvaveča	7	„ osmica	52
Krvavenje :		„ popkov povoj	60
hemoroidov (zlate žile)	7	„ pritisna	6
krčne žile	6	„ renversé	52
maternice	7	„ ročna pentlja	56
iz nosa	7	„ sklepna	52
pljuč	7	„ stružni povoj	52
zob	7	„ trioglati robec	56
želodca	7	„ zasilna	24
žile dovodnice	5	„ žitni klas	54
žile odvodnice	5	Obvezovanje	50
Maternično krva- venje	6	Opekline	8
Mehurji po opeklini	8	Otroka zviija — božjast	40
Napadi epileptični	38	Ozeblina 1., 2. in 3. stopnje	9, 10
„ histerični	42	Pik žuželk	48
Nezavest	36	Plinovo vdihanje	32
		Pljučno krvavenje	

(Nadaljevanje na strani 2)

VAŽNO

ZA VSAKEGA!

Ta koristna in zelo zanimiva brošura naj se dobro shrani, ker utegne nje vsebina vedno, posebno pa

v sili

doma kakor tudi izven doma zelo dragoceno koristiti.

Nahajajo se v tej brošuri predpisi o

„Prvi pomoči“,

katera naj se podeli onim, ki so se nenadoma ponesrečili ali oboleli, dokler nimamo zdravnika pri rokah (glej kazalo na levi strani in stran 2) in dalje nas ta brošura podučí, kako je najbolj mogoče obvarovati organizem posledic vdihanja škodljivih kalij in kako se uspešno obvarujemo boleznij v dihalnih organih (glej stran 11).

PRIPOMBA: To navodilo o „Prvi pomoči“ določí na zahtevo vsakemu brezplačno

Korwill's Mohren-Apotheke, Dunaj

I., Wipplingerstrasse 12 (Telefon 15.122)

Kazalo (Nadaljevanje).

Stran	Stran
Porod na cesti . . . 60	Vročinska kap . . . 40
Prenos bolnikov . . 62	Zadavljenje 32
Pretresenje možga- nov 21	Zadušenje 28
Popad steklih živali 48	Zastrupljene rane . 48
Rane po elektr. toku visoke napetosti . 9	Zastrupljenje 44
Rane po opeklini 1., 2. in 3. stopnje . 8	s fosforjem 46
Razjedenja 9	s kislinami 46
Solnčarica 40	s pokvarjenimi jedmi 48
Spahnjenja 22	s prusko kislino 48
Stekle živali 48	s sublimatom . . 46
Strela 9	z arzenikom . . . 46
Tuja telesa :	z atropinom . . . 48
v nosu 26	z lizolom 46
v očeh 26	z lugi 46
v požiralniku in dušniku 28	z morfijem 46
v nšesih 26	z volčjimi jago- dami 48
Umetno dihanje . . 30	Zasutje 32
Ustavitev krvi . . . 5	Zavoj z obzevo . . 5
Utopljenje 32	Zdravljenje ran . 4, 48
Vdihanje :	Zlata žila krvaveča 7
jamskega plina . 32	Zmečkanja (otiski) 21
ogljikove kisline 32	Zobno krvavenje . 7
„ sokisline 32	Zvinjenje 22
svetilnega plina . 32	Želodčno krvavenje 7
Vodna postelja . . 9	Žila dovodnica krvaveča 6

vul

Prva pomoč v nezgodah.

Vsak človek je dolžan v nesreči svojemu bližnjemu pomagati. Ta pomoč pa ni vselej mogoča, ker so potrebne k tej gotove znanosti in izurjenosti. Zatoraj so sledeči podatki o „Prvi pomoči“ za vsakega zelo koristno berilo in naj bodo v sili za svetovalca.

Kdor hoče pomagati, naj si za načelo stavi dve reči: 1. bolniku pri pomoči ne škodovati, 2. pri vseh znatnejših nesrečnih slučajih poklicati zdravnika — čeprav tudi sami pomagamo — ali vsaj poslati bolnika k zdravniku v nadaljno nadzorovanje.

I. Poškodbe.

A. Rane.

Rane so odprte, krvaveče poškodbe, pri katerih je koža pretrgana. Rane so ali površne, ali se vajo tudi v globlje ležeče mehke dele tja do notranjih organov. Nevarnost rane je odvisna od važnosti poškodovanih organov, v koliki meri rana krvavi in kako se razvija.

Razločujemo ostrorobe vrezne, vbodne in udarčne rane, nepravilne raztrgane in s topo silo zadane zmečkane rane, in sicer je pri zadnjih okolica zatekla, dalje luknjaste ustrelne rane, ki so pri strelu iz bližine od smodnika očrnjene, potem še opeklina, ozeblina, razjedenja in zastrupljene rane.

Vsako, tudi najmanjšo rano je potreba skrbno zdraviti, ker daje v naš organizem vhod onim, povsod v naši okolici (zrak, predmeti, obleka, roke) prežečim, majčkenim okuževalnim kalem in povzroči lahko bolezni, ki so omrjene v začetku na rano, se pa poznej hitro razširijo na vso zdravo okolico in slednjič lahko preplavijo z okuževalnimi kalmi vse telo (zastrupljenje krvi), ki je že večkrat iz majhnih vzrokov podleglo okuženju.

Pač delujejo v krvi in tkaninski tekočini k uničenju kužnih kali večinoma z vspehom gotove moči, katere je potreba s primernim ravnanjem podpirati.

Ne zevajoče **rane ozdrave** na ta način, da jih tkaninska tekočina zalepi in zakita. Brazda je fina in podobna črti. Pri zevajočih ranah in ranah z večjo zgubo snovi se napravi iz mesnih bradavičk (divje meso) vmesna tkanina, iz katere nastane široka, najprej rdeča brazgotina. Inficirane (okužene) rane se celijo po ojnojenju.

Ravnanje z ranami: Temeljito očiščenje rok z milom, krtačo in gorko vodo, kateri se lahko pridene kaka razkuževalna tekočina (lizol, lizoforn, 1 žlico na umivalno posodo); ustavitev krvi (glej spodaj). No dotikaj se rane; osnaži okolico rane z vato, pomočeno v bencin; le če je **rana močno onesnažena**, jo oplakni s prekuhano vodo **brez dodatka** razkuževalnie sredstev, kot karbol, sublimat, lizol i. t. d., ker razjedajb robove rane in zmanjšajo odpornost proti infekciji. Sese-dena kri se ne sme odstraniti. Pokrij rano s čisto, belo obvezno gazo in sicer v več legah, v sili s čistim platnom. To pritrđi z ne premočno napetim ovojem, oziroma s triogelno ali drugo ruto. Poškodovani del potrebuje miru. Ne pokrij rane z obližem in ne tlači ničesar vanjo, ker to poveča nevarnost infekcije. Pri močnem krvavenju, notranjih poškodbah kakor tudi za končno ureditev vseh večjih ran, poklic zdravnika.

Materijal za obveze: K temu služijo najboljše takozvani zavoji in patrone z obvezo, ki vsebujejo vse, kar je za enkratno uporabo potrebno, v snažnem in priročnem stanju.

Krvavenja: Kakor omenjeno, je treba, predno se rana zapre, kri zanesljivo ustaviti, ker velika izguba krvi telo oslabi in lahko še pred prihodom zdravnika smrt nastopi.

Razločujemo krvavenja iz ran in iz notranjih organov.

Kri se pretaka v žilah in sicer v smeri od srca k periferiji v žilah dovodnicah (arterijah), ki se vedno bolj razcepijo in preidejo konečno v organih v mrežice lasnic, iz katerih se zbira v venah ali odvodnicah in se povrača k srcu.

Potemtakem razločujemo krvavenje iz žil dovodnic (arterijelno), iz lasnic (kapilarno) in iz odvodnic (venozno).

Pri krvavenju iz dovodnic brizgne svetlo-rdeča kri z veliko silo sunkoma v loku iz rane, pri manjših dovodnicah pa vidimo nekako skakljanje (pulzacijo) iz rane tekoče krvi.

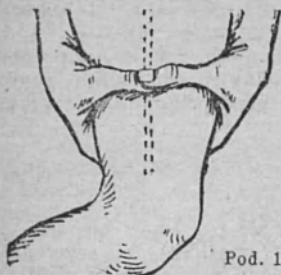
Pri krvavenju iz lasnic se steka kri iz večih točk v kaplje.

Pri venoznem krvavenju teče črnordeča kri pod majhnim pritiskom enakomerno iz rane.

Ustavitev krvi: To se zgodi pri lahнем krvavenju samo od sebe na ta način, da se kri sesede; sesedena kri zapre kot zamašek odprtino žile, **toraj se ne sme odstraniti.** V tem slučaju zadostuje lahna pritiska obveza.

Pri večjih krvavenjih se pritiska na rano obilnejši šop gaze (Tampon) in pritrdi z dobro sedečo obvezo.

Pri močnem krvavenju je treba predvsem spoznati naravo krvavenja. Če **krvavi žila dovodnica**, je toraj v odlašanju velika nevarnost, tedaj položi takoj

Pod. 1.

brez pomisleka jeden ali oba palca drug vrh drugega na rano in zabani s kreplem pritiskom iztok krvi. Pri krvavenju na glavi, vratu in udih lahko pritisneš glavno privodno žilo na bližnjo kost. Žilo dovodnico na roki najdeš v sredi nadlehti na notranji strani (biceps), arterijo na sregnu najdeš v prigibu dimelj, glavno žilo na vratu na prednjem robu glavo-

gibalne mišice v vratu. Tudi krepek odgib udov v sklepah in pritrjenje v tej legi more dovesti do cilja. Najgotovejše sredstvo pa je, da oviješ ud z elastičnim trakom, gumijevo cevjo, naramniki, ovojem itd. v smeri od rane proti srcu.

Pri **močnem krvavenju žile odvodnice** se ustavi kri s tem, da ud visoko položiš in ga oviješ od rane proti periferiji (obodu); tu sem spada krvavenje iz krčne žile nižje kolena, katero ustaviš lahko s tem, da nogo navpično privzdigneš in napraviš pritisno obvezo. Če pri odvodničnem krvavenju napačno obviješ (v smeri proti srcu), nastane vsled zajezenja še silnejše krvavenje, zatorej je treba pri tem tudi ozko obleko, kakor ovratnik in srajco, nogavične in hlačne podveze odpeti oziroma odstraniti.

Na opisani način se bo tudi lajku posrečilo pacienta do prihoda zdravnika obvarovati pred izgubo krvi; svari se tu pred uporabo ljudskih sredstev, kakor pajčevine, železnega klorida, arnike, katera moramo imenovati nevarna.

Krvavenje iz telesnih votlin.

Krvavenje iz nosa je posledica poškodb zunanjega nosu ali obolenja sluznic. Pacijent se posadi pokoncu; ne sme se vsekovati; nosnica krvaveče strani se pritisne proti nosnemu prekatu, kjer je navadno sedež krvavenja. Če to nima uspeha, se potegne konec nosu kvišku in vtakne podolgast šop vate kolikor mogoče globoko v nosno odprtino in s prstom dalje pritiska. Pri trdovratnem krvavenju, posebno pri krvavenju na vzadaj v žrelo, je treba takoj poklicati zdravnika.

Pri **krvavenju pljuč** in **želodca** se kri izkašlja, oziroma izbljuva. Vzrok je obolenje pljuč ali želodca. Kri iz pljuč je redka, svetlo-rdeča, penasta, kri iz želodca temno-rjava, deloma zasedena. Bolnik naj se vleže, prepovej mu gibanje, govorjenje, hrano, požira naj koščke ledu ali pije slano vodo ter pokliči zdravnika.

Zobno krvavenje, pogosto v zelo veliki meri, nastane po nasilnem izdrtju zobu. Bolnik naj drži ledeno vodo v ustih, naredi trdno, primerno veliko kroglo iz vate, ki se položi v izdrtino in z zobmi dalje časa vanjo pritiska. Dostikrat je treba zdravniške pomoči.

Krvavenje iz maternice nastane po porodu, splavu ali po obolenju spolovil. Do prihoda zdravnika položi bolnico mirno z vzvišeno medenico, deni kot pest velik kos vate pred nožnico in stegna se naj trdno skupaj pritisnejo.

Krvavenje zlate žile (hemoroidov) nastane iz krčnih žil zadnjice. Hladna sedežna kopelj, vzvišena lega sedala s tem, da podložiš blazine, klistiranje z ledeno vodo.

Rane po opeklinah. Rane po opeklinah nastanejo po močnem solnčnem pripekanju, od žarečih kovin, vrelih tekočin, vročih parov, posebno od prostega ognja. Vzrok teh ran je pogosto nesrečen slučaj, večinoma lahkomiselnost, kot n. pr. dolivanje špirita petroleja v goreče kuhalne aparate ali svetilke, lahkomišljeno ravnanje z bencinom pri odprti luči, n. pr. pri snaženju rokavic, vstop v prostore, napolnjene s plinom, z odprto lučjo i. t. d. Pri teku se ogenj razplamti, tako da nastanejo lahko obsežne opeklinae. Razločujemo tri stopnje opeklin:

1. stopnja: koža postane rdeča in boli.
2. " napravijo se vodeni beli mehurji.
3. " koža in globlje ležeče tkanine postanejo suhe kot usnje in zogljené.

Vse opeklinae zelo bole. Če je opečena več kot tretjina kože, nastopi smrt pod znaki težkega zastrupljenja krvi.

Pomoč obstoji najprej v tem, da pogasimo ogenj. To dosežemo na ta način, da gorečega polijemo z veliko množino vode ali zadušimo ogenj, če dotičnega položimo na tla in ga pokrijemo z odejami.

Nato se obleka razstriže s telesa in rane sledeče zdravijo.

Opeklinae 1. in 2. stopnje se najprvo zdravijo na ta način, da se namažejo s kako mastjo ali oljem. V to se lahko rabi vazelin, navadno olje, laneno in sezamovo olje, mast. surovo maslo, prešičja mast. V lekarnah se dobi tudi olje za opeklinae, to je mešanica olja in apnene vode.

Mehurji, ki vsled močne napetosti bolijo, so morajo predreti in izprazniti z izžgano iglo.

Predrti mehurji in opeklinae 3. stopnje naj se obvežejo s suho obvezo; najbolje z Bardelebovim bizmutovim ovojem za opeklinae, s takozvano bardelo.

Pri zelo obsežnih opeklinah zavij bolnika v mokro ali v olje namočeno platneno rjuho ali ga položi v mlačno trpčno kopelj (vodno posteljo).

Razjedenja kože nastanejo, če se polijemo z lugi ali kislinami. Večinoma odgovarjajo opeklinam 3. stopnje.

Razjedenja od luga se zdravijo z umivanjem z razredčenim jesihom, ona od kislin s polivanjem z milnico ali apnenico, nato se napravi obveza z v olje namočeno gazo.

Ozebline: Razločujemo ozebline posameznih periferno ležečih delov telesa, kakor nosu, ušes, prstov na rokah in nogah in splošno zmrznenje. V prvem slučaju postanejo dotični deli najprej blede in zelo bolijo, nato modro-rdeči in neobčutljivi (1. stopnja). Pozneje lahko nastanejo mehurji, napolnjeni z rdečkasto tekočino (2. stopnja). Končno odmro tedaj že črnkasto barvani deli (3. stopnja, snet po ozeblini). Pri 1. stopnji drgnjenje s snegom, dokler se čutenje ne povrne; pri 2. in 3. stopnji kakor pri dotičnih opeklinah.

Pri splošnem zmrznenju nastopi utrujenost, zaspanost in spanec. Udi postanejo mrzli in otrpnejo, dihanje in delovanje srca postane težavno in končno preneha. Zmrznjenega je treba prenesti v **hladen** prostor in drgniti s snegom ter z mokrimi cunjami (previdnost, ker se udi lahko zlomijo!), nato mlačna kopelj; ko otrpnenje zgine, umetno dihanje (stran 30). Kadar se zavest povrne, vlivaj mu čaj, juho, vino, konjak.

Strela in električni tok visoke napetosti napravi pri vходу in izhodu (večinoma na roki in nogi) luknjaste ali zobčaste sivočrne do rožno-rdeče opekline, s katerimi je ravnati tako kakor z drugimi opeklinami. Razventega povzročijo omotico, težko nezavest, ohromelosti in slednjič smrt, vsled otrpnenja dihanja in srca.

Uporaba umetnega dihanja (stran 30). Razven tega lahko nastanejo po streli težke poškodbe, kakor zlomljenje kosti, izpahnenja vsled padca na tla (stran 22). Ogibaj se ob nevihti bližine žičnih napeljav, visokih dreves ali bivanja na gorskih vrhovih. Na prostem se je dobro vvesti, še bolje vleči.

Ne sme se dotikati žic elektr. toka visoke napetosti ali čez te napeljanih utrpanih telefonskih in brzojavnih žic. Če kdo zaide v krog toka, se ga mora zaradi nevarnosti za rešitelja zelo previdno oprijeti. Žica se prereže z izolirskimi škarjami, zagrabi pacijenta samo za lase ali **suho** obleko! Izoliranje pomagalca s podloženjem slame, suhih desk, steklene ali gumijeve ploče, nataknenjem galoš.

(Nadaljevanje na strani 21).

Po celem svetu

80

Valda-pastilje

dokazale svojo čudodelno moč; njih uvažanje in prodaja je dovoljena v Ameriki, Belgiji, Nemčiji, Egiptu, Angleški, Francoski, Grčiji, Italiji, Avstro-Ogrski, Rumunski, Srbiji, Rusiji, Španiji, Turčiji i. t. d.

VALDA-PASTILJE DOBITE POVSOD.

Valda- Pastilje.

Valda-Pastilje učinkujejo tako izborno vsled svojih sestavin, ki so pripravljene po naukih onega svetovnoznane učenjaka, profesorja Pasteur-ja.

Antiseptične sestavine, ki povročajo pri **Valda-pastiljah** ono izvrstno učinkovanje, obstoje iz rastlinskih sokov; pri vsem tem pa nimajo v sebi nobenega kemičnega produkta in nobene strupene, žgoče ali narkotične sestavine, temveč edinole naravne produkte, torej rastlinske snovi, ki jih je podarila narava v pomoč bolnim ljudem. Bogata zdravilna moč neškodljivih rastlin ki pa še ni vsem do cela znana, ima v sebi antiseptične sestavine, ki pridejo pri **Valda-pastiljah** dihalnim organom na pomoč. Ta antiseptična sredstva, ki so sovražniki mikrobov in obenem prijatelji dihalnih organov, se popolnoma razprše, tako da pridejo tja do mest, kjer se dušnice (bronhiji) razcepijo in tudi v najbolj oddaljene pljučne dele.

In to je tudi cela skrivnost učinkovanja **Valda-pastilj**: Delovanje te antiseptične moči se ne more zadržavati; če se nadloga še tako globoko vgnezdi, bo tudi tja prodrla antiseptična moč, zakaj povsod, kamor lahko zrak prihaja, učinkuje antiseptična moč **Valda-pastilj**.

Različna druga zdravila, ki jih hvalijo za dihalne organe, morajo priti najprvo v želodec, in še le potem se dostikrat pokaže, da niso za nič; blagodejno vplivanje **Valda-pastilj** se pa že začne, ko jih vzamete v usta, zakaj antiseptične sestavine, ki razhlape, se razširijo po vseh prsni organih in vspešno pokončajo povzročitelje boleznij, ki tiče v prsih.

Nahod, kašelj, vratobol, hripavost, zasluženje, nove in zastarane bolezni, posledice hudih in že prestanih boleznij, pri katerih žalibog niste poklicali zdravnika (kakor znano, se dogodi to dostikrat pri influenci), olajšajo **Valda-pastilje** takoj in končno tudi popolnoma ozdravijo. Naravnost neverjetno pa je, kako zanesljivo Vas obvarujejo **Valda-pastilje** vseh boleznij v prsih.

Vsled pomoči, ki nam jo daje to zdravilo, se ni treba bati prehlajenja; megla in vlažnost ne morejo dušnicam in pljučam škodovati, ako jih ščitimo z razhlapnimi sestavinami **Valda-pastilj**. Če je kdo primoran osebe obiskati, ki imajo

bolne dihalne organe, kakor n. pr. hripo, influenco, plučno vnetje in t. d. tedaj se obvarujemo nalezinja, ki se drugače prav lahko pripeti, z **Valda-pastiljami**, in sicer na ta način, da jih že preje vzamemo v usta, kjer se potem prav rade raztope. Brez strahu greste lahko nato v bolnikovo sobo. Kjer je velik prah, v zelo vročih in slabo prezračenih prostorih, na javnih shodih, koder je človek prisiljen že večkrat izdihani in pokvarjeni zrak zopet vdihavati, naj se vsakdo poslužuje **Valda-pastilj** in dihal bode brez težave kakor na svežem zraku. Ljudje, z občutljivim ali bolehavim grlom, ki morajo v javnosti govoriti ali peti, zadobe čist glas in obvarujejo svoje glasnice, ako se poslužujejo **Valda-pastilj**. Osebe, ki so radi svojega poklica prisiljene, veliko po stopnjicah hoditi, dosti in hitro korakati in vsled tega dostikrat težko sopejo, bodo **Valda-pastilje** popolnoma zadovoljile in jih obvarovale, da se iz začasne zasopljenosti ne razvije stalna bolezen. V dokaz, kako izbornu učinkujejo **Valda-pastilje** pri zasluženju, hripavosti, kašlju, sploh ako ne morete govoriti, potem pri zastarelih in zanemarjenih boleznih, ponavljajočih se bolečinah v vseh dihalnih organih, naj Vam služi le majhen del priznalnih pisem, ki jih vedno dobivamo. Ta pisma pričajo, da so **Valda-pastilje** prava dobrota za bolehne in naravnost najboljše sredstvo za zdravega, da ne zboli.

Navodilo za Valda-pastilje.

Valda-pastilje se sme v vsaki starosti rabiti. Odrašeni vzamejo po potrebi, navadno 8—10 pastilj na dan, vendar se jih lahko tudi več vzame. Za otroke zadošča manj; celo malim otročičem po tri leta se sme 2—4 pastilje dati, vendar se priporoča, da se jih preje na dva ali tri koščke zrežc, ker se na ta način lažje raztope kakor pa cele pastilje.

Valda-pastilje, ki so napravljene edinole iz rastlinskih snovij, nimajo nobenih strupenih, žgočih ali pa kakih drugih škodljivih sestavin v sebi. To je popolnoma neškodljivo in kljub temu zelo učinkujoče in pošteno zdravilo.

Zelo važna opazka! Valda-pastilj **ne smete požreti** kakor navadne kroglice, pač pa jih morate **počasi izsesati**, še bolje pa je, ako počakate, **da se v ustih raztope**. Ako namreč pastiljo kar požrete, predno se je raztopila, pride v želodec in odtod v črevo, predno so razhlapele posamezne njene sestavine.

Valda-pastilje ne delujejo samo, če jih izsesate, ampak prav posebno, **če jih vdihate**. Če se počasi v ustih raztope, tedaj pride njih razhlapela, antiseptična moč čez celo površje dihalnih organov, v nosno votlino in v najbolj oddaljene dihalne cevke.

Nekaj zdravniških izjav *

VALDA-PASTILJAH

* Radi pomanjkanja prostora je na-
veden tu le en majhen del priznalnih
pisem, katera vedno dobivamo.

Povdarjam vnovič izvrstni učinek VALDA-PASTILJ pri hripavosti in kašlju in posebno ugodno in hitro učinkovanje pri obolevnosti grla in dušnic (bronhij); VALDA-PASTILJE imam že zaradi njih pripravnosti veliko rajše kot vsako drugo sredstvo in jih priporočam posebno potujočim ljudem, železniškim nadzornikom, potnikom i. t. d. Prosim pošljite mi jedno škatljo za mojo družino.

*Dr. Josip AGER, c. kr. sodn. zdravnik,
24. aprila 1913 Inomost, Goethestrasse 13.*

*Vporabljal sem VALDA-PASTILJE z zelo za-
dovoljivim uspehom pri hudih bolečinah v žrelu zoper
nadležno pečenje v vratu in s tem združene bolečine
pri požiranju, kakor tudi zoper mučno, z obolevostjo
grla združeno pokašljevanje in toraj lahko iste naj-
bolje priporočam za olajšanje imenovanih bolečin.*

*Dr. Arpád pl. ANGYALOSSY, okrajni zdravnik.
Besztercze, Ogersko, 25. aprila 1913.*

Z veseljem potrjujem, da sem bil z VALDA-PASTILJAMI zelo zadovoljen.

*Dr. APPEL, distriktni železn. zdravnik,
24. aprila 1913. Mahrenberg, Stajersko.*

Z uspehom VALDA-PASTILJ sem bil zelo zadovoljen.

*Med. Dr. Leop. BERGMANN, distriktni zdravnik.
Huhnerwasser, 26. julija 1912.*

Z učinkom VALDA-PASTILJ sem bil zelo zadovoljen in nimam ničesar proti temu, ako se ta zija ponatisne.

*Dr. Jar. BLAŽEK,
10. junija 1912. c. kr. okrajni zdravnik, Slav.-Brod.*

Pri mojem katarju v grlu so mi VALDA-PASTILJE izvrstno pomagale.

*Dr. BRUCK Bela, c. in kr. štabni zdravnik.
Felső-Szakony, Ogersko, 26. aprila 1913.*

Imel sem pri sebi samem z VALDA-PASTILJAMI tako presenetljiv uspeh, da Vas prosim, da mi pošljete še jedno škatljo.

*Dr. Karol BULIR, mestni okrajni zdravnik,
30. oktobra 1912. Praga I—793.*

Pošljite mi še jedno škatljo VALDA-PASTILJ; spoznal sem iste za izvrstno sredstvo pri bolečinah v vratu in jih tudi vporabljam za sebe in svojo družino.

*Dr. Josip DOLEŽAL,
knez nadškofijski distriktni zdravnik,
31. januarja 1913. Spodnji Brezan.*

Zahtevajte vedno edino-le prave

VALDA-PASTILJE!

Dobivajo se v vseh lekarnah,
drogerijah in sličnih trgovinah.

Po nasvetu enega kolega sem vpeljal za poskus
Vaše VALDA-PASTILJE v svojo privatno prakso in
sem bil z učinkom istih v mnogih slučajih obalelosti
dušnika zelo zadovoljen.

Dr. Aleksander DSIDA, okrajni zdravnik.
24. aprila 1913. Fehértemplom, Ogersko.

Zelo sem bil zadovoljen s poslanimi VALDA-
PASTILJAMI. Prosim, pošljite mi še eno večjo mno-
žino.

Dr. J. pl. ERDODY, c. in kr. višji štabni zdravnik,
24. aprila 1913. Budimpešta VIII., Josefsq. 13.

Poskusil sem VALDA-PASTILJE sam na sebi
in opazil, kako izvrstno učinkujejo. Nadležni nahod
in kašelj sta neverjetno hitro v jednom dnevu od-
nehala. Pošljite mi prosim še jedno škatljo.

Docent Dr. C. FURST,
12. decembra 1909. Gradec, Murplatz 7.

Z veseljem Vam poročam, da sem spoznal
VALDA-PASTILJE za zelo hvalevredno olajševalno
sredstvo proti pokašljevanju in priporočal iste tudi
svojemu sinu pevcu pri kataričnem vratobolu oziroma
hripavosti in sicer z najboljšim uspehom. Pri tej
briliki Vas prosim, da mi zopet dopošljete eno škatljo.

Dr. JENDL-SAUSENHOFEN,
23. aprila 1913. c. kr. okrajni zdravnik,
Krakovo, Lubicz 7.

Nikar ne hodite ob slabem vremenu ven,
ako niste prej použili

VALDA-PASTILJO!

Z Vašimi VALDA-PASTILJAMI sem bil zelo zadovoljen in sem imel v enem slučaju pri bolečinah v žrelu ugoden uspeh.

*Dr. W. KOLLMANN,
občinski zdravnik.*

Obritzberg, N. A., 9. avgusta 1912.

Poročam Vam z veseljem, da sem uporabljal Vaše VALDA-PASTILJE z izvrstnim uspehom. Ker se je zopet ponovilo več slučajev hudega kašlja, Vas prosim, da mi kakor hitro mogoče določite še eno pošiljatev. Ako bode uspeh zopet tako sijajen, Vam bodem o tem že poročal. Jaz bodem vpeljal Vaše VALDA-PASTILJE stalno v svoje okrožje.

*Dr. Štefan KROMY, okrožni zdravnik,
Theben a. d. D. (Deveny), Ogersko.
2. majnika 1913.*

Kašljanje še ni bolezen:

Pač pa Vam naznanja,
da je to posledica, ki
je nastala vsled raz-
draženega grla, dušnic
ali pa drugih dihalnih
organov. Kašlja se
obranite, ga olajšate
in tudi popolnoma
== odpravite z ==

Valda-pastiljami

Ker so mi VALDA-PASTILJE že veliko dobrega nabravile, mi blagovolite poslati še 1 škatljo

Dr. Oskar LENHARDT,

9. Oktobra 1912.

*mestni zdravnik,
Karlovi-Vari, hiša »Tauñus« Elizabetno
nabrežje III. St.*

Z Vašimi VALDA-PASTILJAMI sem bil zelo zadovoljen in jih lahko toraj najboljše priporočam.

Med. Dr. A. LUKAS,

26. junija 1912. c. kr. okrajni zdravnik, Prahatice.

Pri na Dunaju tako pogostem obolenju v žrelu (grlu) posebno v slabem letnem času, sem bil z VALDA-PASTILJAMI zelo zadovoljen in tudi moji pacijenti jih zelo pohvalijo

Dr. J. E. MAYER, mestni višji zdravnik.

Dunaj XIV., Sechshauserstr 70, 25. aprila 1913.

Zapisoval sem VALDA-PASTILJE v svoji praksi pri katarjih v dušniku, posebno pa v praksi za otroke vedno z dobrim uspehom, ker učinkujejo pri kašlju in hripavosti zelo olajševalno in odpravijo zasluženje, ne ovirajo prebavljanja in jih radi tega zelo radi jemljejo.

Med. Dr. L. RESCH,

Feuersbrunn, 27. junija 1912. občinski zdravnik.

Potrjujem prijetni učinek VALDA-PASTILJ in iste najboljše priporočam.

Dr. Jurij SPENUL,

*mestni zdravnik v kopališču in zdravilišču
Dorna-Watra.*

Dorna-Watra, 25. IV. 1911.

VALDA-PASTILJE

odpravijo takoj zasluženje!

Dosegel sem z Vašimi VALDA-PASTILJAMI zelo dobre uspehe in jih v svoji praksi tudi zelo rad zapišem. Prosim Vas, da mi določite zopet eno množino istih, sedaj za mojo lasino uporabo.

24. aprila 1913.

Dr. M. SCHWARZ,

občinski zdravnik, Gross-Schweinbarth.

Poskusil sem VALDA-PASTILJE pri kataralnih slučajih v gornjem delu dušnika in imel z njimi vedno zelo ugoden in prijeten učinek. Vedno draženje h kašlju je bilo nepričakovano odpravljeno in katar je zelo hitro prešel. Priporočam toraj lahko Vaše pastilje za slične slučaje.

Dr. Dezső STEINER, okrajni zdravnik,

24. aprila 1913.

Zsibo, Ogersko.

(Nadaljevanje na strani 25.)

Navaden nahod ni vedno tako nedolžen, kakor se splošno sodi, ker nastane vsled vnetja sluzne mreže, ki obdaja nosno votlino; odtod tudi pogosto kihanje in zato Vam tudi, česte nahodni, venomer iz nosa teče in če je še hujše, Vam silijo solze iz očíj. Nahod Vam lahko, kakor ljudje pravijo, na pljuča udari, kjer Vam utegne razne katarje in prav nevarne bolezni povzročiti. Da se temu izognete ali pa da se nahoda kar najnitreje znebite, vzemite

ANTISEPTIČNE

VALDA-PASTILJE,

kajti ni ga boljšega sredstva zoper to nadlogo. Zahtevajte pa povsod le pristne.

B. Poškodbe po topi sili:

Topa sila (sunek, udarec, padec, prekuč) učinkuje na telo lahko na ta način, da ostane elastična koža pač nepoškodovana, toraj ne nastanejo nikake rane, toda spodaj ležeči mehki deli se zmečkajo ali notranji organi pretresejo.

Zmečkanja (kontuzije, podplutba). V prvem slučaju se raztrgajo žile in nastopi krvavenje pod kožo v obliki bul ali ploščnatih oteklin. Vsled zasedenja in poznejše pretvoritve krvi postane koža na zmečkanih mestih modra, pozneje zelenkasta, končno rumena. Zmečkana mesta povzročajo, zlasti pri pregi-banju, hude bolečine. Dotični udi potrebujejo miru, bolečine je lajšati z ledom v vrečicah, kompresah, otekline pa s prikladnimi mokrimi obvezami. Pozneje naj zdravnik masira.

V drugem slučaju nastopijo pri padcu ali vdarcu z veliko silo pretresenja ali zmečkanja notranjih organov (možganov, pljuč, grobu, jeter, vranice, ledvic), ki se pri tem lahko pretrgajo.

Pretresenje možganov je pogosta posledica padca ali vdarca na glavo. Bolnik takoj zgubi zavest, postane bled, površno diha, žila bije počasneje, njegove punčice se od svetlobe ne skrčijo. Če se zavé, se na nezgodo ne more nič spominjati. Pogosto začne bljuvati.

Bolnika se položi z lahno privzdignjeno glavo, skrbi za popolen mir, položi na glavo ledene obkladke ali obkladke z mrzlo vodo. Če sumimo notranje poškodbe, je vedno poklicati zdravnika.

Če učinkuje sila na kak sklep tako, da se sklepni konci kosti zmečkajo in drug proti drugemu premaknejo, se lahko pretrgajo sklepne vezi in mošnjice in nastopi krvavenje v sklepno votlino. Isto stanje nastopi tudi vsled nepravilnega ali navadno mero presegajočega gibanja v sklepih in se označuje kot **zvinjenje** (distorzija). Sklep je vsled vлива krvi močno zatekel, toda ne kaže skoraj nobene posebne spremembe. Njegova gibljivost je ovirana in povzroča hude bolečine. Ud potrebuje miru, devaj mrzle obkladke, mokre ovoje do zdravnikovega prihoda.

Spahnjenja (luksacije) sklepov nastanejo tedaj, če dovede zunanja sila ali napačni gib do dislokacije, t. j. do oddaljenja obeh koncev kosti drugega od drugega. Kostni stopile tedaj iz svoje zveze, izgubile so svojo naravno stično ploskev, sklepna mošnjica je pretrgana in skozi odprtino navadno izstopi konec gibljivejše kosti in se zadere v bližnje mehke dele. Spahnjenje (luksacijo) spoznamo tedaj na močni spremembi oblike, ki je posebno očividna, ako jo primerjamo z drugo stranjo, gibljivost sklepa je ustavljena, vsak poskus gibanja zelo bolesten. Uravnanje spahnjenj je umetnost, ki jo razume le zdravnik, kojega je treba takoj poklicati. **Ne poskušajte tedaj sami uravnavati**, ker bi pri tem lahko bolniku **veliko škodovali**. Lajik naj se omeji tudi tukaj le na to, da je ud v miru in da se devljejo na sklep mrzli obkladki.

II. Zlomljene kosti.

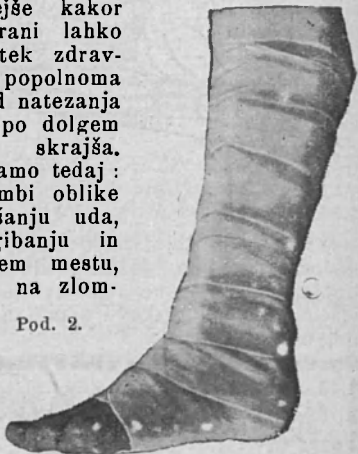
Kosti so jako trdne, toda objednem krhke in se radi tega po uplivu zunanje sile ali neumestnega giba lahko zlomijo. Posebno lomljive so kosti starejših ljudi, upogljive pa kosti otrok.

Kost se zlomi ali na mestu, kjer je učinkovala sila (direktno zlomljenje), ali na kakem oddaljenem mestu vsled prenosa sunka (indirektno zlomljenje), n. pr. padeč na roko — zlomljenje klučnice. Če je samo kost zlomljena, ne da bi nastala kaka kožna rana, tedaj je zlomljenje **jednostavno ali zaprto**; če ja nastala vsled istega zunanjega vzroka ali na ta način da je ostri konec kosti predrel kožo, v isti rana, teda je zlomljenje **odprto ali komplicirano**. To je

vedno veliko nevarnejše kakor jednostavno, ker po rani lahko nastane infekcija, ki tek zdravljenja zavlačuje ali popolnoma dvomljivo napravi. Vsled natezanja mišic se zlomljena dela po dolgem premakneta in ud se skrajša. Zlomljenje kosti spoznamo tedaj:

1. na očitvidni spremembi oblike in morebitnem skrajšanju uda,
2. na nepravilnem gibanju in bolečinah na zlomljenem mestu,
3. na šumu, ki nastane na zlomljenem mestu vsled premikanja nepravilnih koncev drugega proti drugemu. Ozdravljenje nastopi na ta način, da se naredi nova, najprej mehka kostna

Pod. 2.

snov, ki pozneje postane trda in oba zlomljena konca skupaj zlepi. Pri zlomljenjih je, če le mogoče, treba

III. Tuja telesa.

Tuja telesa so predmeti, ki pridejo od zunaj v telo skoz rane ali telesne odprtine. Njih odstranitev je vedno, pogosto celo nujno potrebna.

Tuja telesa v koži. Skoz kožo pridejo trščice, šivanke, trnje, odlomljeni konci peres in nožev, stekleni drobeci, projektili i. t. d. Tuja telesa, katerih se ne more prijeti, potrebujejo zdravniške pomoči. Če gledajo iz kože, jih primi z dvema prstoma ali izkuhanimi kleščami in izvleci. Rano je treba primerno obvezati. Igle za kvačkanje in trnke potisneš lahko skoz kožo, odščipneš kljukico in izdereš. Projektilov (krogelj) ne odstranjuj sam.

Tuja telesa v očesu. To so delci oglja in saj, kakor tudi prah, trepalne vejice, žuželke. Ako se nahajajo v rožnici, naj jih odstrani le zdravnik. Če se nahajajo v spodnji ali zgornji vrečici vezne kožice, jih odstrani in sicer tako, da potegneš spodnjo trepalnico navzdol in gledaš navzgor, oziroma zaobrneš zgornjo trepalnico navzgor in gledaš navzdol in izbrišeš z mokro platneno cunjico. Pri koščkih apna ali malte, ki oko tudi razjedejo, ga izplakni s sladkorno vodo. Če je po odstranitvi tujega telesa oko zelo razdraženo, ga zapri za nekaj ur z obvezo, ki gre poševno proti drugi strani čela (očesna obveza).

Tuja telesa v ušesih odstrani le samo z izbrizganjem ušesa z mlačno vodo, nikdar pa ne vtikaj vanj inštrumentov in drugih predmetov.

Tuja telesa v nosu. Zatisni prosto nosnico in se krepko vsekni ali močno vbrizgaj vodo v **prosto** nosnico.

(Nadaljevanje na strani 28).

Gdč. BLUM.

10. marca 1913.

Vaše VALDA-PASTILJE so meni in moji hčeri, katere sliko Vam pošiljam, izvrstno pomagale. Ena pastilja je toliko že sama vredna, kolikor velja cela škatlja. Pošljite mi takoj še eno škatljo. Obžalujem, da teh pastilj nisem že prej poznal, sicer bi jih bil že davno naročil.

*Mavricij BLUM, zasebnik,
Mesto Liebau, Moravsko.*

VALDA-PASTILJE so moji pacientje, ki sem jih zdravil zaradi bolezni v grlu jemali z dobrim uspehom.

*Dr. Beno FARKAS, komitatni fizik.
Komárom, Ogersko, 23 aprila 1913.*

**:: Če kašljate, vzemite, ::
Da kašlja ne dobite, vzemite**

VALDA-PASTILJE.

Umetno dihanje (Pod. 4 in 5),

katero naj se do prihoda zdravnika, ki ga treba takoj poklicati, na vsak način pa do začetka samostojnega dihanja nadaljuje, ima namen dovesti pljučem

Pod. 4.

zraka na ta način, da se prsni koš menjaje razširi in skrči. Postopaj pri tem na sledeč način :

se vstopi k njegovi glavi, poprimi obe podlehti in potegni roke čez glavo, da jih popolnoma iztegneš

(vdihanje pod. 4), potem jih položi na prsni koš, ter jih pritisni ob njega strani (izdihanje pod. 5).

Pod. 5.

Če pomagata dva, primi vsak za jedno roko in delujta oba istočasno. Ti gibljeji naj se izvršujejo približno 15 krat

v minuti, dokler ne nastopi naravno dihanje.

(Nadaljevanje na strani 32.)

Baronessa Frida MUHLWERTH-MEINHARDT.

6. aprila 1913.

Vaše VALDA-PASTILJE sem prejela še na Dunaju. So zelo izvrstne in pri našem poklicu za glas najboljše te vrste.

*Baronessa Frida MÜHLWERTH-MEINHARDT
predavateljska umetnica,
t. č. Opatija, vila Tiszata.*

Če še tako lahko prenašate bolečine v grlu in ospilih, ne zanemarjajte se, kajti sčasoma Vam ne bo več prestajati vsled hudega trpljenja.

Da se tega obvarujete, vzemite

VALDA-PASTILJE.

K **preprečenju dihanja** eventuelno k navidezni smrti dovedejo sledeče okolnosti:

a) *Tuja telesa v vratu* (glej zg.).

b) *Obešenje, zadavljenje*: Obešenca je treba odrezati in pri tem podpirati, da se pri padcu ne poškoduje, zanjko odvezati, nato začeti z umetnim dihanjem, ko pa začne že sam dihati, ga polivaj z mrzlo vodo in drgni.

c) *Utopljenje*: Utopljenca se položi, ko ga potegneš iz vode, s trebušno stranjo čez koleno, da se more odteči voda iz pljuč. Očisti mu nato usta tekočine in blata ter uvedi umetno dihanje. Obriši ga tudi do suha. Ko se mu vrne zavest, daj mu kaj gorke tekočine, čaja, kuhanega vina. Zavij ga v suhe rjuhe in odeje.

d) *Zasutje*: Ponesrečenec je zasut pod sipom ali snegom (lavina). Dihanje je otežkočeno vsled stisnenja prsnega koša, četudi ostanejo usta prosta. Po odkopanju očiščenje ust, umetno dihanje.

e) *Vdihanje škodljivih plinov*: 1. **Ogljikova sokislina** uhaja iz slabo ventiliranih peči. 2. **Svetilni plin**. Če ostane petelin odprt, če je napeljava pokvarjena. 3. **Jamski plin** v kanalih, rudnikih. 4. **Ogljikova kislina** v kletah za pivo in mošt. V prostorih, kjer se nahajajo taki škodljivi plini, postanejo ljudje pod znaki zadušenja nezavestni in umro, če ni pomoči blizu. Rešitelj naj skrbi za dostop svežega zraka, s tem da ubije okna, vdere s polnimi pljuči zraka v prostor, naj odnese pacienta kolikor hitro mogoče na prosto in začne z umetnim dihanjem. Luči (razun varnostnih svetilk) se radi nevarnosti eksplozije ne sme prižgati. Sijajno pomagaj od trenutka naravnega dihanja dalje vdihavanje kisika, če ga je mogoče dobiti.

(Nadaljevanje na strani 34.)

Gospod Leopold HÖCHTE in družina.

17. januarja 1913.

Za izvrstne VALDA-PASTILJE moja najlepša hvala. Pošljite mi še tri škatlje. Teh pastilj ne morem nikakor pogrešati.

*Leopold HÖCHTE,
posestnik mlina
Walpersdorf, pošta Herzogenburg, N.-A.*

V. Nenadna obolenja.

Pogosto se kdo nezavesten zgrudi ali ga napadejo krči ali bolečine. Spoznanje in razločevanje različnega stanja je predpogoj primerne pomoči.

Alkoholizem. Huda pijanost povzroči nezavest. Vsled vedno bolnega srca pivca lahko nastopi smrt vsled slabosti srca. Pojavi se globoka nezavest in neobčutljivost. Obraz in oči so rdeče, sapa smrdi po alkoholu. Žila in dihanje sta slaba in nepravilna. Bolnika je treba položiti v privzdignjeno lego, obleko odpeti ter ga z oblivanjem z mrzlo vodo, z otepanjem obraza in prsi z mokrimi robci, oziroma z unetnim dihanjem poskušati zopet oživiti. Z vtaknjenjem prsta v žrelo je povzročiti bljuvanje, v težkih slučaji je pa treba poklicati zdravnika. Ko se zdrami, mu daj močne črne kave.

(Nadaljevanje na strani 36.)

Prepogosto obole pljuča vsled prehlajenja ali vdihavanja škodljivih nalezljivih kalij prav nevarno, tako da je skrbna zdravniška pomoč nujno potrebna. Ni ga pa boljšega sredstva zoper to kakor

≡≡≡ ANTISEPTIČNE ≡≡≡
VALDA-PASTILJE,

katere naj se uživa delj časa, tako da so organi popolnoma utrjeni in je sleherna kal boleznj odstranjena za vselej.

Gospa Emilija STEINBEIS.

Proti svojemu kašlju sem že veliko poskusila ; vse brezuspešno, Vaše VALDA-PASTILJE pa so mi čast in hvala Bogu takoj pomagale. Zato sem jih svetovala že marsikomu. Kar se mene tiče, dam le čast resnici, če Vam izrečem najboljše priznanje. Mislim, da ste na moja priporočila razpečali najmanj sto škatelj in če Vam zamorem biti kako na uslugo, sem radevolje pripravljena k temu. Tudi moja hči rabi vedno VALDA-PASTILJE, so pač najboljše sredstvo. Povdarjati moram posebno njih učinkovanje pri zasluženju in toraj tudi olajšanje pri mojem težkem dihanju.

*Emilija STEINBEIS,
Krems ob Donavi, Piaristenstiege 1.*

Z uspehom VALDA-PASTILJ sem bil zelo zadovoljen.

*Ravnateljstvo sanatorija :
Dr. SCHEDLBAUER.*

Hall, Tirol, 24. aprila 1913.

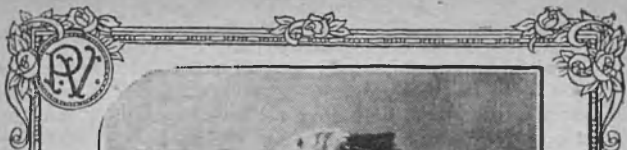
Nezavest je posledica nenadnega izpraznjenja krvi iz možganov in lahko nastopi: po veliki izgubi krvi; po duševnih razdraženjih, kakor prestrašenju, veselju, bojazni; pri izmučenjih; hudih bolečinah; v prenapolnjenih, slabo zračenih prostorih. Človek čuti nekaj časa slabost in tesnobo nato se mu začne vrteti v glavi. Pacient postane smrtnobled, mrzel pot mu stopi na čelo, naenkrat se brez zavesti in čuta zgrudi na tla. Žila in dihanje postaneta slaba in zelo hitra. Bolnik napravi vsled svoje čudne bledosti prestrašljiv vtisk.

Prvo in najvažnejše opravi'o je tu, da položiš nezavestnemu glavo kar najnižje, vsled česar se dotaka v možgane več krvi. Tiščečo obleko (ovratnik, steznik) je treba odpeti, obraz in prsa škropiti z mrzlo vodo, pod nos mu drži dišečo sol ali nastrganega hrena. Navadno se bolnik kmalu zavé in tedaj ga krepčaj s svežo vodo, kavo, konjakom in prenesi na svež zrak.

Kap na možgane. Od kapi zadeti se nenadoma zgrudi kakor od strele zadet na tla in pade v globoko nezavest. Obraz je rdeč, žila in dihanje sta krepka, pogled je srepo obrnjen na jedno stran, poteze obraza spačene, roka in noga jedne strani ste ohromeli. Ko se zavé, se mu jezik zapleta; znaki ohromenja ostanejo. Vzrok kapi je, da počí kaka žila v možganih vsled zapnjenenja (arterijoskleroza, pogost pojav v starosti). Kri se izlije v možgane in razdene dele tega življensko važnega organa. Povod temu so razburjenja, telesni napor, preobilno zavživanje alkohola, nezmernost v jedi.

Bolnika naj se položi s kolikor mogoče privzdignjeno glavo, nanjo polaga led (mrzle obkladke), da se prepreči naval krvi na možgane. Popolen mir, nika kih srce krepilnih sredstev.

(Nadaljevanje na strani 38.)

Gospa Mici WEIDER.

18. decembra 1912.

Vaše VALDA-PASTILJE mi zelo dobro denejo in mi kašelj imenitno lajšajo. Posebno pri mojem pogostem obolenju v grlu mi vedno pomagajo. Zatoraj jih hočem vedno dalje priporočati.

Mici WEIDER, Kirchbach i. Hagentale, N.-A.

Epilepsija ali padavica je bolezen, katero označujejo pogosti nenadni napadi nezavesti in splošni krči v mišicah. Njen vzrok še ni popolnoma pojasnjen, največkrat se podeduje. Pogosti vzrok so poškodbe na glavi, povod nastopa so pa duševna razdraženja. Pacient, ki ima pogosto preje nekak neprijeten občutek in čuti bližajoči se napad, se zgrudi s krikom nezavesten na tla, usta se mu začnejo peniti, te o se raztegne, obraz postane modro-vijoličast. Oči so zaobrnene, roke in noge otrple, jzik tišči med zobmi, naenkrat se začno telo in udi silovito krčiti in stezati. Čez nekaj časa krči ponehajo, bolnik se zbudi, je utrujen, njegovi udi ga bolé, duh njegov je pogosto še dolgo časa razstresen. Pomočnik napada ne mora okrajšati, obvaruje naj toraj bolnika pred samopoškodbo s tem, da mu podloži rjuh, blazine, žimnice, kakor tudi vtakne med zobe kak predmet, da si ne pregrize jezika. Izviti mu palca, ki jih tišči pogosto v pesteh, nima pomena in naj izostane. Ko si je opomogel, potrebuje miru, napravi mrzle obkladke, ne dajaj mu nobenih dražil.

(Nadaljevanje na strani 40.)

Grlo je jako občutljiv dihalni organ, ki je posebno vremenskim izpremenbam zelo izpostavljen. Hripavost, neprestano razpoloženje k kašlju, šegentanje v grlu so znamenja prehlajenja, ki se hitro ozdravi z

== **ANTISEPTICnimi** ==

VALDA - PASTILJAMI.

Gospod Josip REICHMACHER

Z Vašimi VALDA-PASTILJAMI sem bil popolnoma zadovoljen, želim toraj z obratno pošto še eno škatljo. Ker ze vozim z motorjem, sem vsak dan na potu in bi sedaj VALDA-PASTILJE težko pogrešal, ker vidim, da me zelo obvarujejo pred prehlajenjem. Iznajdba VALDA-PASTILJ olajšuje vozačem z motorji njih poklic.

Josip REICHMACHER,

Izdelovanje voznih koles.

Chodau pri Karlovih-Varih, 1. julija 1912.

Vaše VALDA-PASTILJE so mi izvrstno služile in sicer v enem slučaju bolezni v grlu, pri kateri se je pacient odločno protivil običajnim inhalacijam. Pošljite mi še eno škatljo.

Dr. O. PIVONKA,
Tabor na Češkem.

23. aprila 1913.

Vročinska kap (Solnčarica) nastopi pri telesnih naporih v direktni solnčni pripeki in obstoji v zgotitvi krvi vsled močnega potenja in nezadostnega nadomeščanja tekočin. Neprikladna oblačila pospešuje nastop tega stanja. Obraz postane močno rudeč, pojavi se utrujenost, žeja, omotica in konečno globoka nezavest, ki med krčenjem dovede do smrti.

Prenesi bolnika na senčnat kraj, odpni mu obleko, podloži mu glavo, umivaj ga z mrzlo vodo, vlivaj eventuelno vodo v črevo, ter začni z umetnim dihanjem. Ko se zavé, naj bolnik pije mnogo tekočine (vodo, limonado, čaj, kavo, konjak). Da se obvaruješ, bodi lahno, tenko oblečen in se preskrbi z zadostno množino tekočine.

Kolike. Pogosto se zgrudijo ljudje med hudimi, naenkrat nastopivšimi notranjimi bolečinami, ki nastanejo vsled krčev mišičnih notranjih organov. Taki so: želodčne in črevne kolike vsled obolenja teh organov ali vsled kisanja vsebine; kolike jeter v desni zgornji trebušni strani, če obtiči žolčni kamen v žolčnih odvodih; ledvične kolike v ledju, če gredo ledvični kameni skozi ozke skalne odvodnike; kolike mehurja in maternični krči v sredi spodnjega dela trebuha. Taka stanja mora zdraviti zdravnik primerno vzrokom, kakor jih je spoznal. Do njegovega prihoda naj bolnik mirno leži, položi mu kolikor mogoče gorke mokre obkladke, vroče suhe rjuhe, steklenico grevnico ali termofofor na napadeno mesto. Kapljice črešnjeve lavorike, pri želodčnih krčih tudi Hoffmannove kapljice, lajšajo bolečine.

Otroka zviija - božjast. Podobno epileptičnim napadom se razvijajo krči v otroški dobi, pri katerih je izid pogosto celo smrten. Tu je uporabljati mrzle zavoje, mlačne kopeli z mrzlimi polivi, vlive v čreva.

(Nadaljevanje na strani 42.)

Gospod Jurij^a WINKLER.

Linz a. D., 30. januarja 1913.

*Vaše VALDA-PASTILJE moram vsem
znancem najbolje priporočati. Uporabljal
sem iste pri svojih delavcih in delavkah
zoper kašelj in ta je ponehal v najkrajšem
času. Imenovati moram ta uspeh velikanski.*

*Jurij WINKLER,
ateljé za damsko konfekcijo.*

Histeričnost je bolezen, ki najrajše napada ženski spol, toda tudi moške in se pojavlja v motenju duševnega ravnotežja, kakor tudi v različnih telesnih stanjih. Take osebe so prav posebno razdražljive, pogosto podvržene nagli izpremembi razpoloženja. Podvržene so krčevitemu upitju, smejanju in jokanju, postanejo nasilne, stanja, ki pogosto prehajajo neposredno jedno v drugo. Pogosto pride do napadov nezavesti in splošnih telesnih krčev, kar daje povod zamenjavi z epilepsijo (glej stran 38). Tu nastopijo najčudnejša krivljenja telesa, posebno na vzad, tako da se dotika tal samo z glavo in nogami (histerični lok), utripanje mišic se zdi bolj hoteno, nezavest ni tako globoka kakor pri epilepsiji, obraz ne kaže modre barve. Krči preidejo pogosto v ure, da dneve trajajoče spanje. Bolnika je varovati pred poškodbami, ki pa tu niso tako pogoste. S tem, da pacienta pokličeš, šegečeš ali mu daš kaj poduhati, se pogosto posreči napad okrajšati in bolnika spraviti k zavesti. (Nadaljevanje na strani 44.)

Bolečine v grlu in požiralniku

==== **Vam olajšajo** ====

VALDA-PASTILJE,

ki Vam tudi preženejo težave
pri požiranju, ker delujejo

■ antiseptično in hladilno! ■

Gospod Valentin BEINWEISS.

Pošlijte mi takoj še eno škatljo VALDA-PASTILJ. Pri mojem poklicu kot gostilničar, kjer se mora cele noči prebiti v zakajenem prostoru, se radi suhega grla in ust VALDA-PASTILJ skoraj ne more pogrešati. Priporočam iste najtopleje gospem in gospodom svojih znanih krogov, posebno svojim kolegom v poklicu. Za one, ki pripadajo tudi k mojemu napor-nemu poklicu, ni nič boljšega kot VALDA-PASTILJE. Najboljši učinek se doseže, ako se vzame po jedno pastiljo predno se vleže spat in zjutraj, predno se vstane.

Valentin BEINWEISS,

24. aprila 1913.

gostilničar,

Sv. Stefan pri Brežah, Koroško

Z dobrim učinkom Vaših VALDA-PASTILJ sem zelo zadovoljen.

Sanitetni svetnik Dr. STEINER

Plzen, 27. junija 1912.

VI. Zastrupljenja.

V morilnem ali samomorilnem namenu, vsled zamenjave posode pridejo strupi v telo, največkrat v prebavljalni kanal. Pojdi takoj po zdravnika. Se pred njegovim prihodom je treba porabiti vsako minuto, da za rešitev življenja vse pravilno ukreneš.

Razločujemo strupe, ki telesne tkanine, s katerimi pridejo v dotiko razdenejo (lugi, kisline, lizol itd) in take, ki pridejo s krvjo k vsem organom in povzročijo njih obolenje. Dalje omamljive ali narkotične strupe, ki povzročijo nezavest. Vedno skušaj najprej strup iz telesa odstraniti, kar se najboljše naredi s povzročenjem bljuvanja (vtakni prst v usta) ali z izplakovanjem želodca po zdravniku. Nato mu daj pravilni protistrup in skušaj končno odpraviti pojave bolezni (glej stran 46).

Marsikdo boleha na dušnicah (bronhijih). Bolezen se mu vedno in vedno vrača, čemur je pa dostikrat vzrok tudi brezbržnost in zanemarjanje, celo v slučajih, ko je zdravniška pomoč nujno potrebna. Ti bolniki
———— naj redno jemljejo ————

VALDA-PASTILJE,

četudi ob gotovih časih ne čutijo nobenih bolečin. Antiseptične sestavine, ki razhlape, obvarujejo namreč vsled prejšnje bolezni oslabele organe ob slabem vremenu, jih sčasoma popolnoma utrdijo, tako da se ni
———— več bati novih napadov. ————

Gospa Ivana GASTINGER.

Najlepša hvala za VALDA-PASTILJE. Prosim še za eno škatljo. Poskusila sem vže različna priporočana zdravilna sredstva, začela sem že zelo dvomiti. Učinek VALDA-PASTILJ me je pa naravnost presenetil, ker je vže po jednodnevni uporabi pokašljevanje odnehalo in so znaki pomankanja sape popolnoma izginili in zasluženje prenehalo. Povdarjam, da nimajo VALDA-PASTILJE v primeri z drugimi sredstvi, nobenega neprijetnega posledka pri prebavljanju. Bodem jih vedno in pousod. najtopleje priporočala.

*Ivana GASTINGER,
Dunaj IX., Borschkegasse 11.
I. nadstropje, vrata 7.*

15. aprila 1912.

Vaše VALDA-PASTILJE se jemljejo zelo prijetno in odpravijo kašelj in zasluženje.

*Med. Dr. V. MALFER,
zdravnik-vodja sanatorija Gries pri Bolzanu
za lahke bolezni dihalnih organov.*

Gries, 25/4. 1911.

Zastrupljenja s:

Kislina: Solna kislina, žveplena kislina, soliterna kislina, karbolna kislina itd. razjedo kožo in sluznice ter jih pergamentasto vsuše. Protisredstva: Polivanje razjedenih mest z milnico ali apnenico, za znotraj se da raztopnina jedilnega praška, magnezije, proti bolečinam mleko in koščki ledu.

Lugi: Lužni kamen, lužna esenca, salmijakovec itd. razjedo in napno tkanino. Protisredstva: Citronin sok, razredčeni jesib, nato mleko, olje, beljakovina, proti bolečinam ledeni koščki.

Fosforjem; Po duhu je to zastrupljenje labko spoznati. Nastopi bljuvanje (izbljuvano se v temi sveti), bolečine v spodnjem životu, pozneje zlatenica. Povzroči bljuvanje (z izpranjem ali z bljuvalnimi sredstvi), nato dajaj po kavinih žličicah starega terpentinovnega olja, kakor tudi pol do enega litra roza-rdeče raztopine rdečega kalija. **Ja ne mleka, ne mastij, ne olja!!!**

Arzenikom (mišco): Povzroči bljuvanje, podobno kakor pri koleri, nemudoma izprazni želodec. Protisredstva: Žgana magnezija v vodi, iz lekarne.

Sublimatom: Povroči razjedenja, želodčni in črevni katar, vnetje ledvic. Najvažnejše je takojšno izpraznenje želodca, potem daj mleka in v veliki množini vode z beljakovino (v pol litra vode vtapi beljak 2 jajc).

Lizolom: Po hudem duhu je lahko spoznati. Povzroči lahna razjedenja, objednem globoka nezavest. Izprazni želodec, daj mleka, olja (pozneje grenčico).

VII. Narkotični strupi.

Morfij (opij, mak) povzroči slabost, bljuvanje, omotico, **zoženje punčic**, zaspanost, nezavest, žila in dihanje je počasneje in končno preneha. Treba hitre izpraznitve želodca. Nato dajaj vsakih 5 minut po eno žlico 2% raztopine tanina ali močnega čaja, močne črne kave. V končnem štadiju umetno dihanje.

(Nadaljevanje na strani 4^a.)

— Gospod Anton GSCHEIDER.

Z Vašimi VALDA-PASTILJAMI sem zelo zadovoljen. Priporoča se jih uporabljati posebno v neugodnem vremenu. Ker se pridno vozim s kolesom, jih ne morem nič več pogrešati. Ne jemljejo se samo zelo prijetno ampak tudi osvežijo dihanje. Od takrat sem tudi rešen hripavosti. Moja žena je bila zelo hripava, tako da ni mogla skoraj govoriti in je jemala VALDA-PASTILJE ter zadobila svoj čisti glas nazaj.

*Anton GSCHEIDER, pisarniški sluga.
Solnograd, Virgilgasse, 24. februarja 1913.*

Atropin (volčja jagoda, kristavec ali svinjska dušica, zobnik) povzroči suha usta in grlo, žejo, rdeč obraz, **razširjenje punčic**, povspešeno žilo in dihanje, bledenje, nezavest. Tudi tukaj izprazni želodec, dajaj 2% raztopino tanina, čaj in kavo. Razun tega polivaj bolnika z mrzlo vodo in ga šegetaj.

Pruska kislina (cijankalij, grenko mandeljevo olje, kapljice črešnjeve lavorike) da sapi zelo hud duh po grenkih mandeljih. Hitro nastopi nezavest, modra barva v obrazu in dihanje preneha, tako da nastopi smrt že v nekaj minutah. Takojšno izpraznjenje želodca, umetno dihanje, mrzli polivi morejo včasih prinesiti pomoč.

Zastrupljenje s hrano. Pokvarjeno meso, ribe, klobase, konzerve povzročijo slabost, bljuvanje, oslabenje srca, krče, otrpnenja. Treba je izprazniti želodec in klistirati, na kar naj se da raztopina tanina, čaj in črna kava.

Zastrupljene rane povzroči pik strupenih kač, popad steklih živali (psov, mačk), pik žuželk. Strup, pogosto smrten, pride po krvi hitro do notranjih organov. Zdravljenje stremi po tem, da omeji zastrupljenje in strup čim najhitreje iz rane odstrani ali ga v rani vniči. Pri kačjem piku je toraj treba ud v smeri od rane proti srcu krepko podvezati, z vrezi v ranjen kraj povzročiti krvavenje, ki strup izpere, ali ga z izžiganjem rane vničiti (z žarečo noževo klinjo, gorečo smodko, vžigalico itd). Pomazanje rane s salmijakovcem napravi posebno pri piku žuželk strup neškodljiv. Tu so koristni obkladki z octovo-kislo glino (Essigsäure Tonerde). Ljudje, popadeni od steklih živali, naj se nemudoma pošljejo v Pasteurjev zavod, da jih tam cepijo. Vgrizna rana naj se pa izžge z jodovo tinkturo ali lapisom in potem obveže. Pri kačjem piku naj se povžije veliko alkohola.

(Nadaljevanje na strani 50.)

Gospod Franc DELL'ANTONIO

Ker spoznam, da so Vaše VALDA-PASTILJE zelo zdravilne, Vas prosim, da mi pošljete še 1 škatljo. Izvrstnega uspeha ne morem prehvaliti in slišim ta priznanja tudi v drugih družinah v krogu svojih znancev.

27. XII. 1912. Franc DELL'ANTONIO, Moena, Tirolsko.

Vsem, ki trpe vsled katarjev.

Bolehajoči na katarjih pokašljujejo pogosto in izbljuvajo več ali manj, kakoršno je pač vreme. Zlasti nevarno je zanje slabo vreme in če se prehlade, so naenkrat vsi zasluženi. Da si pa sluzno mreno okrepečajo in utrdijo, zasluženje preženejo, kašelj pomirijo in da jim ne škoduje mraz, vlažnost, dim in prah, — je neobhodno potrebno, da jemljejo —

VALDA-PASTILJE,

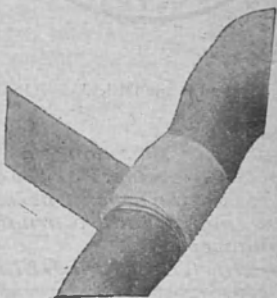
ki imajo neprecenljivo zdravilno moč v sebi.

VIII. Obveze.

Pri malih ranah se antiseptična gaza pritrdi s traki obliža, ki pa se ne smejo nikdar položiti naravnost na rano.

Za obvijanje večjih telesnih delov in za pritrditev obvez se rabijo povoji iz platna, gaze, kaliko, flanela. Ti so 5—15 cm široki in 1—10 m dolgi. Povoj obstoji z zavitega dela glave in konca.

Pri obvezovanju s povojem se postavi pred pacienta. Primi navzgor obrneno glavo povoja z desno, odviti konec pa z levo roko in devaj povoj okrog dela telesa, katerega hočeš obvezati. Posamezni obhodi povoja se morajo dobro prilegati in ne smejo delati nobenih gub. Začetek obveze tvori takozvani **okrožni povoj** (Kreisbinde, pod 6), pri katerem posamezni obhodi obdajajo ud kakor obroč in se popolnoma krijejo.

Pod. 6.

(Nadaljevanje na strani 52.)

Vsled prehlajenja ali nalezjenja oboli do-
stokrat naše grlo.

Antiseptične Valda-Pastilje

nas pa kaj kmalu pozdravijo. Ob enem varujejo tudi človeka pred novimi napadi.

Gospod Ivan ROSMANIT.

8. aprila 1913.

Prosim, pošljite mi eno škatljo VALDA-PASTILJ, ker so zelo dobre in zaradi svojega učinka dragocene. Odkar jih jemljem, me kašelj le še malo nadleguje; kajti hitro in lahkotno odpravijo zasluzenje, tako da prav hitro in dobro zaspim. Želeti bi bilo, da se to izvrstno sredstvo v korist trpečega človeštva čim najbolj razširi.

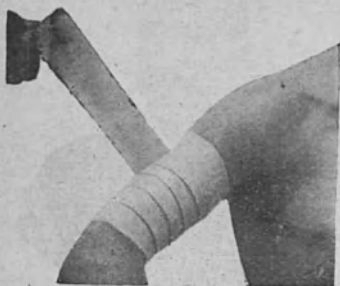
Ivan ROSMANIT, Raase 185, Šlezija.

23. januarja 1912.

Preizkusil sem VALDA-PASTILJE sam in našel, da so izvrstne, tako da jih hočem priporočati svojim pacientom. Pošljite mi nekaj škatelj z običajnim popustom.

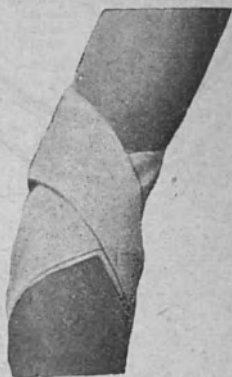
Dr. NEMECSEK Gyula, okrožni zdravnik,
Kethely, Somogy megye. Ogersko.

Stružni povoj (Hobelbinde, pod. 7) se vije v podobi vijaka okrog uda, pri čemer vsak obhod prejšnjega do polovice pokriva.

Pod. 7.

Pri stružnem obhodu okrog udov, ki postajajo obsežnejši, se mora ovoj večkrat zaobrnti (renversé, pod. 8).

Pod. 9.

Pri sklepkih se napravi menjaje nad in pod njimi po en krog, pri čemer nastane takozvana **osmica** (Achttertour, pod. 9), katera se nadaljuje toliko časa, da je sklep popolnoma obvit.

Pod. 8.

(Nadaljevanje na strani 54.)

Gospa Ana STÖKL.

Za Vaše VALDA-PASTILJE se Vam jako zahvaljujem, ker se mi zelo olajšale kašelj, tako da Vas prosim, pošljite mi kolikor mogoče hitro še 2 škatlji. Namenjene so za neko drugo osebo, ki bi se rada iznebila katarja. Sicer je v našem kraju še več oseb, katerim so VALDA - PASTILJE pomagale.

Ana STOKL,

Oberweisshurg pri Sv. Mihaelu, Lungau.

24. februarja 1913.

VALDA-PASTILJE sem zase porabil. Uspeh je bil izboren. Izrekam Vam svoje popolno priznanje in najlepšo zahvalo. Pošljite mi še eno škatljo.

Adolf OSTERSETZER,

mestni in sodni zdravnik.

Czortkow, Galicija, 21. oktobra 1912.

Pod. 10.

Pod. 11.

Več obhodov v podobi osmice, ki se le deloma krijejo, v istem smislu nadaljevanih napravijo na križiščih podobo, ki je dala tej obvezi ime **žitni klas** (Kornähre, pod. 10.)

(Nadaljevanje na strani 56.)

Če so dihalni organi bolni,

tedaj trpi cel organizem, in sicer deloma vsled hudega kašlja, deloma pa vsled težkega dihanja in drugih vzrokov. Najboljše varstvo zoper razširjanje taci^h boleznij Vam pa
===== daje antiseptična moč =====

VALDA-PASTILJ!

Gospod Franc KLEPP.

Vaše VALDA-PASTILJE so zame velike vrednosti, ker so mi pri mojem pogostem kašljanju prinesle veliko olajšanje že stem, da so mi odpravile zasluženje. Potrudil se bodem kolikor mogoče, da Vas vsakemu najtopleje priporočim. Štejem si v dolžnost zahvaliti se Vam kar najlepše. Pošljite mi zopet eno škatljo.

*Franc KLEPP,
čevljarski mojster.*

Sitzendorf, N.-A., 16. januarja 1913.

Pod. 12.

Napravlja se obveza v podobni žitnega klasu na sklepu roke in noge, na rami (pod. 10), na boku itd.

Za zasilne obveze se uporabljajo s pridom **trioglata robci** kot taki ali v zavratnico (kravato) zloženi. Zavratnica se lahko rabi kot čelna obveza, kot poševno tekoča očesna obveza. Ravno tako se lahko rabi zavratnica za osmične obhode na roki, nogi, eventuelno na boku in rami, za pritrjenje obvez z deščicami in kot mala ročna pentlja (pod. 11).

Razgrnjen trioglata robec je zelo pripraven za obvezo na glavi (šapelj): osnova pride na čelo, pravi kot na tilnik, oba ostra kota se zavijeta navzad in zadaj zvečeta, zadnji rogelj se zaviha navspred in z varnostno zaponko pritrji na temenu (pod. 12).

(Nadaljevanje na strani 58.)

Govorniki, pevci, igralci, profesorji, učitelji, poslušajte!

Če se večkrat dalj časa poslužujete svojega glasu, škodite sluzni mreni v grlu in glasnicam. Vsled tega postanete bolj občutljivi in pri vsakem mrazu in trudu se pokažejo one sitne bolečine v grlu. Govorniki, pevci, igralci, profesorji, potovalci, sploh vsi, ki morajo večkrat svoj glas napenjati, bodo pri redni uporabi

VALDA-PASTILJ

našli sredstvo, ki jih obvaruje vseh teh neprilik in jim ohrani čist in krepak glas.

Vaše **VALDA-PASTILJE**

mi tako zelo koristijo,
da Vas prosim, da mi pošljete
še 2 škatlji. So zelo dobre
in so mi radi tega, ker po-
mirjajo kašelj in odpravljajo
zasluzenje, postale neobhodno
potrebne

Jakob POLZLEITHNER ml.,
trgovec,

Unterach ob Atterskem jezeru 104, Zg.-A.

15. maja 1912.

Gospod J. PÖLZLEITHNER.

VALDA-PASTILJE

mi ne smejo nikdar več
poiti in jih vedno znova
kupujem v lekarni.

Martin BAUER,

Urfahr, Zg.-A.

18. aprila 1913.

Gospod Martin BAUFER.

Za varovanje dihalnih organov so

VALDA-PASTILJE izbrano in naravnost neob-
hodno potrebno sredstvo!

Najpogosteje se uporablja trioglati robec kot velika nosilna ruta za roko (mitela). Kratki rogelj se tukaj položi pod pazduho bolne strani, eden dolgi na zdravo ramo, potem se položi upognjena roka čez prsa in drugi rogelj se dene čez bolno rano in s prvim v zatilniku zveže. Kratki rogelj se potegne čez komolec in pritrdi z varnostno zaponko. (Pod. 12 na strani 56.)

Pod. 13.

Pod. 14.

Mesto trioglatih robcev se v sili lahko rabijo žepni robci, prtíči (servijete), ovratni robci, šali.

Na bradi, nosu in temenu se z na obeh straneh preklanimi robci ali širokimi ovoji lahko napravijo takozvane **frače** (Schleudern), praktične, majhne obveze (glej pod. 13 in 14).

(Nadaljevanje na strani 60.)

7. januarja 1912.

VALDA-PASTILJE
jemljem redno že več časa. Dasi sem od svojega dolgotrajnega vnetja v vratu s pomočjo **VALDA-PASTILJ** že ozdravel, jih uživam še vedno z veseljem ter jih priporočam zlasti pridigarjem in katehetom kot sredstvo, s katerim si prav izborno ojačijo in okrepe svoje govorilne organe, ki veliko trpe vsled naporenega in glasnega govorjenja.

Srečko **FIEBIGER**,

kanonik,

Breže na Koroškem.

Gospod Srečko **FIEBIGER**.

Gospod Anton **TRACK**.

Vaše **VALDA-PASTILJE** tako tobro učinkujejo, da Vas prosim za nadaljnjih 6 škatelj. Hočem Vas vedno dalje priporočati.

Anton **TRACK**,
mlinarski mojster,
Rading, pošta Theusing
Češko.

1. februvarja 1913.

Porod na cesti. Pogosto se pripeti, da primejo ženske porodne bolečine (popadki) in da nenadoma porode (Sturzgeburt). Novorojeni otrok je po $1\frac{1}{2}$ m dolgi, prst debeli vrvice, popkovnici (Nabelschnur), ki obsega po jedno žilo dovodnico in odvodnico, v zvezi z materno pogačo (Mutterkuchen), ki se $\frac{1}{2}$ ure pozneje iztrebi kot poporod (Nachgeburt). Pomagalec mora najprej ločiti otroka od matere. Preveže naj s snažnim trakom popkovnico na dveh mestih in sicer okrog 5 cm in 10 cm oddaljeno od otrokovega popka ter jo prestriže med obema mestoma s prekuhanimi škarjami. Mati naj leži pri miru, vleči za popkovnico je na vsak način nedopustno. Otroka je potem zaviti v snažne rjuhe in vse nadaljno prepustiti poklicani babici ali zdravniku.

(Nadaljevanje na strani 62.)

Valda-Pastilje, ki so popolnoma neškodljive,

nimajo nobene umetne, kemične ali strupene snovi v sebi. Antiseptične sestavine, ki razhlape in brezprimerno dobro učinkujejo, obstajajo edinole iz rastlin. So popolnoma neškodljive, pa vendar vspešno učinkujejo. Ljudje v vsaki starosti, tudi ————— otroci, bodo cenili —————

VALDA-PASTILJE

kot sredstvo, ki jih obvaruje pred boleznijo in ozdravi. So zanesljiv ————— naraven produkt in tudi —————

zdravniki jih zelo priporočajo.

☞ ☞ Gospod Anton SCHUBERT.

Vaše VALDA-PASTILJE rabim z zelo dobrim uspehom. Zalibog pridem šele danes do tega, da se Vam za to sredstvo najtopleje zahvaljujem.

Anton SCHUBERT,
poštni uslužbenec.

Linec, 25. novembra 1912

Že po rabi prve škatlje Vaših VALDA-PASTILJ sem se prepričal o njih dobrem učinku in se Vam najsrčneje zahvaljujem.

Franc STROBL,
krojaški mojster,
Hafnerhuden 49,
Pošta Pullnitz,
Moravsko.

Gospod Franc STROBL.

IX. Prenos bolnikov.

Prenos šele po podeljeni prvi pomoči. Posebno pri kostolomih, ki jih je treba uravnati po pravilih umetnosti, ker se vsled nezadostne ali pomankljive obveze lahko pri prenosu komplicirajo in napravljajo velike bolečine.

Bolnike, ki za silo lahko gredo, je potreba krepko opirati. Če bolnik ne more hoditi, nesi ga na hrbtu ali na rokah, kar bolnik sam olajša s tem, da se oprime vratu nosilčevega. Če sta dva nosilca, oklene eden odzadaj pod pazduhami bolnika čez prsa in položi njegovo glavo na svoja prsa, drugi nosilec se vstopi med bolnikove noge in ga poprime pod koleni.

Če se dva nosilca poprimeta drug drugega za zapestje, lahko na ta način napravita sedež in s prostima rokama naslonjalo za bolnika.

Prednost je dati prenosu z nosilnico, nosilnim stolom, nosilom na kolesih ali transportnemu vozu za bolnike.

Nosilnica se lahko napravi iz drogov, lat, drevesnih vej, ki se zvežejo v okvir in pregrajejo s kako odejo. Mesto teh se porabi lahko deska, lestvica, klop, postljana z mrvo ali slamo, dalje odeja ali žimnica, na koje vogalih napravi ušesa. Nosilna vreča se napravi iz navadne žitne vreče, skozi katero se vtakneta dva droga.

Sto', pri katerem se ob straneh pritrdira dva droga služi kot nosilni stol. V gorah se pa lahko rabi za prenos ondi običajna gorska krošnja.

Za daljši transport se postelje lojterski voz s slamo oziroma se obesi nosilnica na stranske drogove voza. Landaverski voz se lahko na ta način porabi za transport v polsloneči legi, da se napravi med obema nasprotnima sedežema nekak mostič. Po zimi je transport na saneh ugodnejši, ker imajo mirnejši tek. Železnice imajo večkrat s peresi dobro opremljene bolniške vozove.

Gospod Ivan GEISZEL.

Prosim Vas vljudno, pošljite mi še dve skatli VALDA-PASTILJ ; ker je sedaj tukaj razširjen kašelj in zasluzenje, pričakujem Vaše pošiljatve čim preje tem raje. One so me oprostile hudega kašlja in tudi moja žena in moji dve hčeri so VALDA-PASTILJE z najboljšim uspehom rabile. Hčeri pojeta, imata toraj zelo pogosto opraviti z glasom. Odkar so Vaše VALDA-PASTILJE pri hiši, je vse to postalo boljše. Imeti jih moram toraj vedno pri rokah in jih bodem priporočil vsakemu, ki trpi na kašlju.

Ivan GEISZEL,

kovaški mojster, Elek, kom.

13. marca 1912.

Arad, Ogersko.

POZOR!

Ako ste prehlajeni,
 Ako opazite, da boste
 nahodni,
 Ako se ne počutite dobro

vzemite

Valda-Pastilje,

tako, da se Vam jih nekaj v ustih raztopi,
 in Vi bodete varni pred temi neprilikami.

Ali Vas v grlu peče?
 Ste li zasluzeni?
 Ali kašljate?
 Ali ste prehlajeni?
 Imate li vratobol?
 Ali Vas v grlu šegeče?
 Ste li hripavi?
 So li Vaše glasnice
 obolele?
 Ali morate pri mokrem
 vremenu ven iti?

Ali ste klicani k oku-
 ženim bolnikom?
 Morate li na kak za-
 prašen kraj iti, gleda-
 lišče, trgovino ali kaj
 podobnega posetiti?
 So li Vaše dušnice
 občutljive?
 So li Vaša pljuča na-
 četa?

V vseh teh slučajih **vzemite VALDA-Pastilje!**

Tudi če se dobro počutite,

vzemite VALDA-Pastilje!!

Kajti lažje se obvarovati pred boleznijo, kakor pa že
 bolan ozdraveti in če so Valda-Pastilje potrebne, da
 neobhodno potrebne za bolnike, tedaj so tudi nepre-
 cenljive vrednosti za zdrave, da si ohranijo zdravje.

Le dobro si zapomnite!

Za Vaša usta,
Za Vaše grlo,
Za Vaš glas,
Za Vaše dušnice,
Za Vaša pljuča,
Za ohranitev Vaših
soplnih organov

Poskusite

antiseptične Valda-Pastilje

in Vi bodete kar očarani, ko opazite,
kako neverjetno blagodejno vplivajo!

**Cena jedne škatlje, ki jo imate za delj časa
K 1.75**

Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in po-
dobnih trgovinah.

Glavno skladišče Valda-Pastilj za Avstro-
Ogersko in balkanske države:

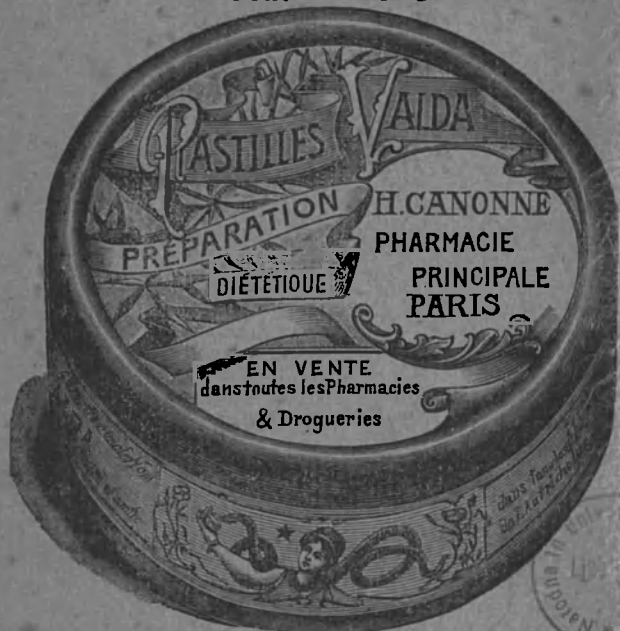
MAXIMILIAN KORWILL'S MOHREN-APOTHEKE

Wien I., Wipplingerstrasse 12

Ustanovljena 1588

Telefon 15.122

Natančna podoba škatlje pravih **Valda-Pastill**
 Cena **K 1.75**

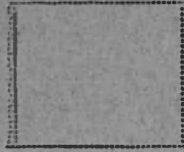

Valda - Pastilje se dobivajo v vseh lekarnah, drogerijah in sličnih trgovinah. Če bi se jih pa kje ne dobilo, tedaj zadostuje da se znesek za dotično število škatelj (K 1.75 za vsako škatljo) po poštni nakaznici na glavno skladišče nakaže. In na to se določijo pastilje naročniku rekomandirano in poštnine prost.

Na zahtevanje se določijo tudi po poštne povzetju, kar pa stane naročnika vsled pristojbine za poštne povzetje brez potrebe 20 vinarjev več. Glavno skladišče Valda-pastilj za Avstro-Ogersko in balkanske države :

KORWILLS MOHREN-APOTHEKE, DUNAJ
 Ustanovljena 1588 I., Wipplingerstrasse 12. Telefon 15.122

TISKOVINA.

Maximilian Korwills Mohren-Apotheke

General-Depot der Valda-Pastillen für Oesterreich, Ungarn und die Balkanstaaten

WIEN I.

Wipplingerstrasse 12

Glavno skladišče pošilja vzorce za poskušnjo
brezplačno in poštne prosto, toda samo
onim, ki jih do sedaj še niso prejeli.

Dopisnico odtrgajte, s 3 vinarji frankirajte in
jo natančno izpolnite!

Kdor želi na dopisnici še kaj drugega pripom-
niti, jo mora frankirati s petimi vinarji.

.....dne.....

Pošljite mi brezplačno in poštne prosto
en vzorec Valda-Pastilj za poskušnjo.

Ime in priimek:

Stan:

Kraj in dežela:

Ulica (trg in hišna številka):

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

COBISS 0

00000440067

Označite ime in naslov natančno in jasno!